

PRAKTYKOWAĆ (26) *vb impf*

-ty- (14), -ti- (12).

Oba a oraz o jasne.

inf praktykować (1). ◇ *praes 1 sg* praktykuję (6). ◇ *3 sg* praktykuje (4). ◇ *3 pl* praktykują (3). ◇ *praet 2 sg m* -ś praktykował (1). ◇ *3 sg m* praktykował (3). [*f* praktykowała.] ◇ *2 pl m pers* -ście praktykowali (1). ◇ *3 pl m pers* praktykowali (2). ◇ *fut 1 pl m pers* będziemy praktykować (1). ◇ *con 3 pl m pers* by praktykowali (1). ◇ *impers praet* praktykowano (1). ◇ *part praes act* praktykując (1) *Mącz*, praktykując (1) *VotSzl*.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde także XVII w.

1. Wróżyć, przepowiadać przyszłość, uprawiać sztuki magiczne; *augurare Vulg, Mącz, Cn; hariolari Mącz, Cn; vaticinari Mącz, Cn; profari, prophetare Mącz; coniectare, divinare Cn; ominari Calep* (22) : *Aruspex seu Haruspex, Ut quidam legi volunt, Praktykars który pátrząc á oglądáyac wnętrności bydląt ofiárowánych práktikował. Mącz 17b, 20c, 153b, 324d, 326c, 476b; [o kocie] A to iáko w nim ízácować/ Ze vmié y práktykowác? A to ták wiefcza beftyia Ze fye zázwždy ná délcz myia. KochSob 60; Calep [729]b.*

praktykować co (2): [*świerzopa zająca urodziła w wojsku Kserksesa*] praktykowano mu zły znak *BielKron 117; RejZwierc 6.*

praktykować z czego (4): *Theráphim Iedni bałwany rozumieią, a drudzy obrazi fktorich Laban Prakhikował Leop Cv marg; Mącz 112a, 203d, 211c; [niechże cię zbáwią co práktykuią z niebá Leop Is 47/13].*

praktykować komu (6): [*Cygani są złodzieje, zwłaszcza żony ich*] áby ktemu [*ku kradzieży*] lepszy przyśtęp miály/ práktykuią biáłym głowam *BielKron 262, 117, 147v; StryjKron 120, 121; (nagł) Ná Máthematiká. (–) Ziemię pomierzył/ y głębokie morze/ Wié iáko wśtáią/ y záchodzą zorze. Wiátrem rozumieć/ práktykuie komu/ A íam niewidzi/ że ma kurwę w domu KochFr 22.*

praktykować o kim, o czym (2): *Mącz 403b; RejZwierc 6; [abyśmy przeciw Pomázáńcom Bożym niepowśtawali/ [...] to czym ich Bog vcźcił [...] ábyśmy im przyznawáli. O zdrowiu ich nie tylko nie práktykuiąc/ ále ráczey ile być może przy nich íe záltáwiáiąc ArtHom C3].*

praktykować przez co (1): *Sortilegus, Lóśnik/ práktykarz/ wiefczbiarz który o przíślzlych rzeczách przes lófy práktikuye. Mącz 403b.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: z zapowiednikiem [to]; iż, że] (2): ábowiem práktykował iáko ieden Prorok Cefárzom Rzymśkim iż mieli dobyć Ieruzálem *BielKron 147v; Práktikuyą że ma być zácmmienie słońcá Mącz 175d; [Práktikarká Apollinowá to mu práktykowála że mu to bez pomśty niemiáło zyś LorichKosz 16 (Linde)].*

Szereg: »praktykować albo czarować« (1): *Lecanomantici, Którzy z miednic praktikuyą álbo czáruyą. Mącz 203d.*

»praktykować a przyszłe rzeczy oznajmować« (1): *Extipex, Práktikars/ którzy v Rzymiánów pólpólići byli z ofierdzia práktikuiąc á przíślzle rzeczy oznaymuyąc. Mącz 112a.*

»praktykować i powieść« (1): On ociec vbogi obaczywszy ono złe przyrodzenie iego [syna] pośłał wnet zalię po onysz doktory [...] / powiedaiąc im iż iuz tego iawnie doznał czo mu o onym fynu iego praktykowali y powiedali *RejZwierc* 6.

Przen [komu; ze zdaniem dopełnieniowym] (1) : VCiekałem przez fen w nocy [...] Hanno/ co to známionuie? Podobno mi práktykuie/ Ze ia [...] Wszytkich inszych łatwie zbędę/ Tobie służyć wiecznie będę. *KochFr* 9.

2. *Knuć, wchodzić w konszachty* (2) : [a gdzieby się tego kto nad owę ustawę ważeł, to jest przez granicę przejechać, jeśli przesłać, przymować, praktykować, posłańce miewać, starosta ma temu zabiegać *Interreg* 201.]

praktykować cum aliquo, [z kim] (1): Pan Woiewoda [...] prosił o Gleit nainsze też Pany Stadnickie [...] ale [...] go niechcieli i nie przyięli takiego iaki im dawano [...] tym sposobem aby niepractikowali cum exteris *ActReg* 156; [I tego starostowie pilnować mają, aby nikt przez granicę do nich nieprzyjeżdżał i z nimi nie praktykował ani przesełaniem listow z tę albo owę stronę *Interreg* 201, 201].

Zwrot: »potajemnie [na co] praktykować« (1): ty zapomniawszy dobrego obywatelá [...] powinności/ mówił to álbo owo przeciw perfonie królewskiéy/ áboś téż (czego Boże nieday) potáiemnie/ ná iego lkazę praktykował *SarnStat* 141.

3. *Naradzać się, omawiać* (2) :

praktykować o co (1): żebyśmy mieli pewny zawnię depozyt od prędkiey y gwałtowney przygody/ przeciwko Koronnemu nieprzyiacielowi ták iż czáfu potrzeby mielibychmy fię do czego rzucić nie biegaiąc ani pożyczaiąc pieniędzy [...] nie ciemiężąc vbogich poddanych/ Poborem/ nie praktykuiąc oń ná márnítrawnych Seymiech. *VotSzl* E2.

praktykować o czym (1): Tám ná Seymie będziemy o nich [artykułach] praktykować/ Ktore są potrzebnieyše/ ty możem zachować. *BielSjem* 15.

Synonimy: 1. prorokować, przepowiedać, wieszczbić, wieszczować, wieszczyc, wrożyć; 2. czynić, działać, knować.

Formacje współrdzenne: spraktykować, spraktykować się, wypraktykować.

Cf **PRAKTYKOWANIE, [PRAKTYKOWANY], PRAKTYKUJĄCY**